

S KÝM CHODÍŠ, TÝM SA STÁVAŠ

1K 15, 33-34: Nedajte sa klamať! Zlé reči kazia dobré mravy. Vytriezvíte, ako sa patrí, a nehrešíte; veď na vaše zahanbenie hovorím, že niektorí nepoznajú Boha.

Antický spisovateľ Menander napísal divadelné komediálne drama *Thais*, ktoré nadneseným spôsobom komentovalo spoločenské dianie vo vtedajšom svete. *Thais* je tragikomická postava kurtizány, ktorá používala svoje šarmantné správanie, aby získala a zvedla mužov. Svojím správaním vtáhovala mužov do morálnych dílém, ktoré napokon, pod jej vplyvom, negatívne ovplyvňovali ich životy. Menandrova *Thais* tak obrazne opisovala životné situácie, v ktorých sa človek dostáva pod vplyv ľudí so zlým morálnym kompasom a tí potom ťahajú „hrdinu“ zlým smerom. Najznámejším výrokom, ktorý je známy v literatúre z tejto antickej hry, sú slová: „*Zlá spoločnosť kazí dobré mravy!*“ Presne túto vetu nájdeme v 1K 15, 33-34: PREČÍTAŤ BIBLICKÝ TEXT

Apoštol Pavol cituje vetu „***Zlá spoločnosť/ Zlé reči (ev. preklad) kazí/ia dobré mravy***“, aby varoval korintských kresťanov, že kontakty s tými, čo popierajú vzkriesenie, môžu narušiť ich vieru a správanie, ich vzťah s Ježišom Kristom.

Môžeme sa pýtať, odkiaľ korintskí kresťania vzali svoje zvláštne predstavy o zmŕtvychvstaní. V Korinte totiž mnohí kresťania, či už pod vplyvom stretávania sa so Židmi, najmä zo skupiny Sadukajov, zmŕtvychvstanie úplne spochybňovali a tvrdili, že vzkriesenie neexistuje (1K 15,12). Iní, pod vplyvom najmä gréckej filozofie (predovšetkým Platóna) verili v dualizmus tela a duše, kde telo považovali za niečo nízke, zlé a odporné a spása pre nich znamenala oslobodenie duše od tela. Preto im myšlienka, že Pán Boh raz vzkriesi aj telo, pripadala nepochopiteľná a nepotrebná. A napokon boli v Korinte aj takí, ktorí síce verili vo vzkriesenie tela, vo zmŕtvychvstanie, ale nerozumeli, ako by sa to malo uskutočniť, ako sa to stane a aké telo bude vzkriesené (1K 15,35).

A tak sa v Korinte miešala židovská nádej na telesné vzkriesenie so silným gréckym skepticizmom a filozofiou duše bez tela. Pavol to videl a počul a preto musel použiť jasné argumenty a zdôrazniť, že **vzkriesenie je neoddeliteľnou súčasťou evanjelia – bez neho by ani Kristus nevstal, a viera by bola márna** (1Kor 15,17).

Bolo dosť zlé, že všetky tieto skupiny ovplyvňovali a formovali vieru Korintských. Pavel si navyše uvedomoval, že vplyv týchto skupín môže skaziť toho ešte viac. Ak čítame pozorne tento prvý list cirkevnému zboru v Korinte, vidíme, že vo veľkej časti tohto listu sa ap. Pavel zaoberá morálnymi problémami Korint'ánov, ktoré vznikali pod vplyvom vzťahov s pohanským prostredím, ako: závisťou, rozdeleniami, povyšovaním sa, pýchou, nemravnosťou, chamtivosťou, neúctou a sebeckosťou. Celé to vyústilo v neveru, resp. v pochybnosti Korint'ánov o zmŕtvychvstaní.

A v celom tomto zápase sa napokon Pavel obracia na antického autora a cituje slová, ktoré tak dobre poznali: „*Zlá spoločnosť kazí dobré mravy*“, resp. ako to máme v našom preklade: „***Zlé reči kazia dobré mravy***“. Zlé reči vo význame nepravdivých údajov, poloprávd, falše. A možno sa nám nie celkom páči, že v Biblii je zrazu citát z pohanskej hry, a radšej by sme sa odvolali na slová Starej Zmluvy, alebo na slová samotného Ježiša, ale práve v tom je pre mňa krása zvestovania evanjelia ap. Pavlom.

Samotný Korint bol kozmopolitný (teda doslova medzinárodný) grécko-rímsky prístav, nasiaknutý kultúrou, obchodom, zábavou a filozofiou. Korintskí kresťania boli doslova miešaninou bývalých pohanov a židov a mnohí z nich veľmi dobre poznali grécke divadlo a výroky populárnych autorov lepšie, ako Tóru, teda židovský zákon. Najmä kresťania z pohanov. Preto Pavol veľmi citlivo, vnímavo k situácii, používa citát z Menandra, ktorý bol pre nich okamžite zrozumiteľný a zasiahol ich bežným jazykom ich kultúry a doby. Pavol potreboval rýchlo a priamo apelovať na rozum, poznanie a skúsenosť poslucháčov a citát z ich vlastného sveta mal silu, pretože im hovoril: „*Aj vaši básnici*

uznávajú tento princíp – ako by ste ho mohli odmietat', keď ja vám ukazujem jeho plné duchovné naplnenie a zmysel?"

A je pravdou, že Pavol to robil aj inde. Napríklad v Athénach, na Areopágu, cituje pohanského básnika Arata, keď hovorí: „**Lebo aj my Jeho rod sme**“, je to citát, ktorý nájdeme v Sk 17,28. Pavlovým cieľom nebolo schváliť všetko, čo títo autori písali, alebo učili, ale používal ich slová ako most k šíreniu pravdy evanjelia. Používal jazyk ľudí, ku ktorým sa obracal, na šírenie Božieho posolstva. Pavol, práve tým, že sa nebál hovoriť jazykom ľudí svojej doby a citovať aj pohanských básnikov a spisovateľov kresťanom, ktorí vyšli z pohanského prostredia, ukazuje, že **evanjelium je univerzálne a môže osloviť ľudí všetkých národov**.

Pre mňa osobne je to veľmi silný moment – pri čítaní dnešného biblického textu a Pavlovej argumentácie som si nanovo uvedomila, že potrebujeme veľmi citlivo reagovať na dobu, v ktorej žijeme. Evanjelium sa nemení, len doba, do ktorej ho, ako Božie deti, prinášame, má svoje nové špecifiká a my ich svojou zvesťou potrebujeme reflektovať. V každej dobe a v každej spoločnosti bude dochádzať k novým výzvam. Nepotrebujeme vždy poznať Bibliu naspamäť. To, čo potrebujeme, je **byť jasne zakorenení v Kristovi a mať jasno v otázkach viery**. A pravda o vzkriesení a zmŕtvychvstaní je podstatou tejto našej viery, pretože, **ak by Kristus nevstal z mŕtvych, márna by bola naša viera**. A nielen to. **Ak poprieme zmŕtvychvstanie, popierame aj nádej na večnosť a znehodnocujeme smrť Pána Ježiša na kríži**.

Pavol varuje korintských kresťanov pred zlým vplyvom tých, ktorí popierajú tento základný princíp viery – zmŕtvychvstanie Ježiša Krista. Citátom z antickej komédie odovzdáva poslucháčom a teda tým aj nám dnes, duchovnú výstrahu: **to, čo počúvame, to, čo čítame, to, na čo sa pozeráme, to, čo prijímame do svojho myslenia, formuje náš charakter a naše postoje**.

A celú túto svoju obranu Pavol končí slovami „**Vytriezvíte, ako sa patrí a nehréšte...**“. Hrešiť znamená podľa Pavla nepoznať Pána Boha. Keď Pán Ježiš hovorí učeníkom o úlohe Ducha Svätého, keď bude zoslaný na túto zem, hovorí im, že „**príde a poučí svet: o hriechu.... že neuverili vo Mňa...**“ (J 16,8-9). **Poznať Pána Boha znamená uveriť v Jeho Syna**. Znamená to uveriť v Jeho smrť na Golgote, lebo Syn neprišiel svet zatradiť, ale zachrániť. Uveriť vo vzkriesenie a zmŕtvychvstanie Božieho Syna, lebo to je víťazstvo nad smrťou a hriechom.

A tak možno na záver len tri rady: 1. Bdejme nad tým, čo prijímame do svojho srdca. 2. Rozmýšľajme o tom, či to, čo prijímame, posilňuje a povzbudzuje našu vieru vo vzkrieseného Ježiša Krista. 3. Budujme si prostredie, v ktorom bude naša viera rásť a nie zmenšovať sa.

„Syn môj, nadovšetko, čo treba chrániť, stráž svoje srdce, lebo z neho pochádza život.“ (Prísl 4,23). Amen.